

Frilansstrategin

Strategi för bättre frilansvillkor

Journalistförbundet ska arbeta målmedvetet och trovärdigt med frågor som berör frilansar. Därför är det viktigt att kansliet tillsammans med Frilans Riks och sektionerna kontinuerligt diskuterar och utvärderar det arbete och de vägval som görs. Det ska finnas en beredskap att agera snabbt om det behövs, men arbetet kring frilansfrågorna måste också bedrivas långsiktigt. Samtidigt ska alla delar av förbundet hjälpa och stötta varandra för att på så sätt få bättre villkor. Det är viktigt att kontinuerligt gå igenom det arbete som har gjorts och utvärdera det. Vi får inte vara rädda för att välja nya vägar eller tänka om.

Tre särskilt viktiga områden för att gemensamt arbeta mot bättre villkor:

Rekrytering och organisering

Ett fackförbund är inte starkare än sina medlemmar. För att Journalistförbundet ska uppfattas som en trovärdig aktör är det därför viktigt att vi organiserar så många frilansar som möjligt. Det ger större tyngd åt de krav vi ställer. Rekrytering är därför tillsammans med medlemsvärdet grunden till det frilansfackliga arbetet.

Förankring och samordnade insatser

När det uppstår problem kring en kollektiv arvodes- eller upphovsrättsfråga är det ofta till fördel att agera snabbt och enat. Det är därför viktigt att lägga upp en tydlig strategi och förankra den hos medlemmar och förtroendevalda. Det är vidare väsentligt att de insatser som görs samordnas så att förbundet talar med en enad röst. Det här gäller även för arbetet på mer långsiktigt plan. Det är avgörande att den enskilde frilansen känner förtroende för det arbete som görs och att man tillsammans först prioriterar frågorna och sedan samordnar insatserna.

Kommunikation

Kommunikationen måste vara tydlig både inom organisationen och utåt gentemot uppdragsgivare och andra organisationer. Det får inte uppstå frågetecken kring var Journalistförbundet står i frilansfrågorna. Vägval och strategier måste dessutom vara lätta att förstå. Det är också avgörande för vår trovärdighet att inte ge orealistiska löften i kommunikationen med medlemmarna.

Ansvarsfördelning

Det är viktigt att alla delar av förbundet vet vilka befogenheter, vilka uppgifter och vilket ansvar de har i organisationen när det gäller frilansfrågorna.

Samverkan mellan:

- Förbundsstyrelse (FS) och förbundskansli
- Förbundets förtroendevalda frilansmedlemmar i klubb och sektioner
- Förbundets arbetsplatsklubbar

Förbundsstyrelsen

- FS fattar beslut utifrån vad kongressen beslutat. I frilansfrågor kan besluten till exempel handla om höjning av frilansrekommendationen eller om politiska kampanjer.
- FS fattar beslut av dagspolitisk karaktär och är förbundets verkställande och beslutande organ mellan kongresserna.
- FS fattar beslut om frågor av principiell vikt, som beslut om Frilansstrategin och Frilansavtal.
- Samarbetar med IFJ, EFJ/FREG, NJF kring de internationella frilansfrågorna.

Förbundskansliet

- Arbetar på uppdrag och delegation från FS, och leds av förbundets kanslichef.
- Utvecklar och sprider information om verktygen för bättre villkor: bland annat Frilansrekommendationen, Frilanskalkylatorn och Arvodesguiden.
- Genomför kollektiva förhandlingar.
- Utbildar förtroendevalda i fackliga frågor.
- Omvärldsbevakning och spridning av kunskap i företagarfrågor och annat som berör frilansar som kollektiv.
- Stöttar klubbarna - såväl frilansklubbar som arbetsplatsklubbar - i arbetet med frilansfrågorna.
- Samarbetar andra förbund och kulturskaparorganisationer.
- Svarar på remisser, driva opinionsarbete och representera Journalistförbundet i samsamarbetsgrupper med andra organisationer.
- Skapar efter kommunikation med berörda förtroendevalda strategier när det uppstår ett kollektivt arvodes- eller upphovsrättsproblem.
- Har dialog med företag och uppdragsgivare i de fall det inte finns någon arbetsplatsklubb.
- Ansvarar för medlemsförmåner, till exempel försäkringar.
- Informerar medlemmar om viktiga nyheter som berör frilansar samt vad förbundet som helhet arbetar med.
- Anordna kurser och utbildningar för medlemmar av kompetensutvecklingskaraktär.

Frilansklubben

Frilans Riks styrelse har ett övergripande ansvar för sektionerna, men sektionerna har en mer självständig roll jämfört med andra riksklubbar inom Journalistförbundet. Det betyder att Frilans Riks styrelse samråder med sektionerna och företräder dem i samtal med kansliet och förbundsstyrelsen, samtidigt som sektionerna i sin tur kan välja vilka frågor de ska arbeta med och fokusera på. Om en sektion behöver hjälp och stöd med sin verksamhet ska de i första hand kontakta Frilans Riks styrelse eftersom det ligger i en klubbstyrelses ansvarsområde. Vem som ska göra vad av nedanstående punkter sker i dialog mellan Frilans Riks styrelse och sektionerna.

- Arbetar med att rekrytera nya frilansmedlemmar.
- Utvecklar och underhåller nätverk och forum för kunskaps- och erfarenhetsutbyte frilansar emellan.
- Deltar vid behov tillsammans med kansliet i kollektiva förhandlingar.
- Planerar och genomför kampanjinsatser och andra opinionsyttringar med koppling till aktuella frågor.
- Samverkar med arbetsplatsklubbar i pågående ärenden och på ett mer långsiktigt plan.
- Fångar upp arbetsmiljöfrågor liksom oskäligen avtal för arvoden och upphovsrätt som berör medlemmarna.
- Bevakar och medverkar i sociala medier där medlemmar och potentiella medlemmar finns.
- Planerar och genomför kampanjer, ordnar sociala aktiviteter, skriver debattartiklar och är på andra sätt synlig bland medlemmarna.
- Samarbetar med de nordiska frilansfackliga förbunden.

Arbetsplatsklubbarna

- Lyfter frilansfrågor inom ramen för det fackliga arbetet - till exempel i budgetförhandlingar, förhandlingar om intag av extern arbetskraft och i enskilda förhandlingar enligt Frilansavtalet.
- Samverkar med förbundskansliet och frilansklubben i förhandlingsärenden.
- Bevakar vilka frilansar företaget anlitar och arbetar för att rekrytera dessa till förbundet.

Den här strategin är beslutad av Journalistförbundets förbundsstyrelse (FS) och följs regelbundet upp efter beredning av förbundskansliet och i samverkan med frilansklubben Frilans Riks.

Journalistförbundets styrelse

Januari 2023